

عنوان مقاله:

مقایسه تطبیقی قلم محقق در مصاحف بایسنقرمیرزا و احمد قره حصارى

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات نظری هنر، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

شهاب شهیدانی - گروه تاریخ، دانشگاه لرستان، لرستان، ایران

خلاصه مقاله:

قلم محقق و شکوه مثال زدنی آن در سیر کتابت کلام الله، در جغرافیای پهناور اسلامی با سبک ها و شیوه های متنوعی نگاشته شده است. گاه عظمت و وجه جلالی این قلم با حمایت نهاد سلطنت از کتابت قرآن افزون تر می شد که بر عیار و قدرت قلم و خلاقیت کتابت های چنین مصاحفی موثر واقع می گردید. مصحف بایسنقرمیرزا در عهد تیموریان و مصحف احمد قره حصارى در دوره عثمانی در زمره این آثار است که هر دو از شاهکارهای کتابت کلام الله است. مولفه های برگرفته از قلم محقق در قرآن بایسنقرى، شامل نوع فاصله گذاری کلمات و ارتفاع الفات و تنظیم کرسی بر اساس سطر نویسی است. تیزی و برش شماره ها در مصحف بایسنقرى در حد اعلاست و از این رو شماره و انتهای حروف مرسل و دندانها، بسیار تیز و یک دست و بسان لبه شمشیر است. سبک نگارش مصحف قره حصارى تلفیقی از محقق و ثلث جلی است و میزان دور در مصحف قره حصارى تحت تاثیر قلم ثلث و نسخ میل به نرمی دارد. این موضوع بی ارتباط به ویژگی تراش قلم، نوع کاغذ و مرکب برداری نیست. در وجوه مشابهتی، کنار هم چیدن و دسته کردن متوالی حروف «ر» و «و»، اتصالات «م» به «و» و نظایر آن در هر دو مصحف مشاهده می شود. همچنین در هر دو مصحف استفاده مکرر از کاف نفیری، نوعی مد و کشیده را در فواصل نگارش آیات رقم زده است. ترتیب نقطه ها و چیدمان آن در هر دو مصحف متنوع و در قالب های مربع، مستطیل، دایره و ریتیم مثلثی اریب است و گاه نقطه ها با قلم کوچک تر و ریز نگاشته شده است.

کلمات کلیدی:

خط، خوش نویسی، قلم محقق، قرآن بایسنقر، احمد قره حصارى

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1466628>

